

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Waterschap Rijn en IJssel
Aangevraagde activiteiten :	WNB Aanvraag ontheffing soortenbescherming inzake maatregelen nemen bij o.a. beverdammen in waterlopen of graverijen in keringen
Datum ontvangst aanvraag :	17.09.2021
Locatie :	Beheergebieden van Waterschap
Datum beschikking :	23.03.2022
Kenmerk :	D2022-03-003884
Zaaknummer :	2021-008782

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	4
A.4	Niet mee eens?	6
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	7
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	7
B.2	Algemeen	7
B.3	Soortspecifiek	8
B.4	Overige zaken	8
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	9
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	9
C.1.1	Bevoegdheid	9
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	9
C.1.2	Procedure	9
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	9
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	9
C.1.3	Toetsingskader soorten	9
C.1.3.1	Wettelijke regels	9
C.1.3.2	Provinciaal beleid	9
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	10
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	10
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	10
C.2.2	Doel van het project	10
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	10
C.2.4	Periode	10
C.2.5	Onderliggende documenten	10
C.2.6	Aanvullende gegevens	11
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	11
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	11
C.3.1.1	Gegevens over (dreigende schade)	11
C.3.1.2	Alternatieven afweging en preventieve maatregelen	12
C.3.1.3	Toetsing gunstige staat van instandhouding	12
C.3.1.4	Toetsing gebruikte middelen en methoden	12
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	14
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	14
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	14
D.	SLOTCONCLUSIE	15

BIJLAGE I; STROOMSCHEMA BEVERPROTOCOL	16
BIJLAGE II; BEHEERGEBIEDEN WATERSCHAP VALLEI EN VELUWE IN OVERIJSEL.....	17
BIJLAGE III; BEHEERGEBIEDEN WATERSCHAP RIJN EN IJSSEL IN OVERIJSEL	19

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

U heeft een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing² te verlenen van verbodsbepalingen voor soorten van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van bevers te beschadigen of te vernielen³.

Deze ontheffing heeft betrekking op het beheren de waterwegen in de beheergebieden van het Waterschap Rijn en IJssel en het Waterschap Vallei en Veluwe.

Deze ontheffing treedt in een dag na de verzenddatum van dit besluit en is geldig tot en met 31 januari 2027.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. *Voorschriften* bij het besluit.

- Beverprotocol voor de waterschappen Rijn en IJssel en Vallei en Veluwe in de provincie Overijssel (september 2021)

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

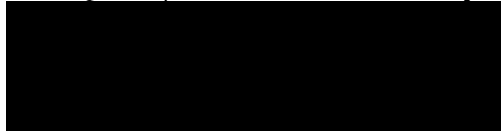
Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- College van burgemeester en wethouders van Olst-Wijhe;
- College van burgemeester en wethouders van Deventer;
- College van burgemeester en wethouders van Rijssen-Holten;
- College van burgemeester en wethouders van Hof van Twente;
- College van burgemeester en wethouders van Haaksbergen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

¹ In het kader van art. 3.8, eerste lid Wnb.

² Op basis van 3.8, eerste lid Wnb.

³ Art. 3.5, vierde lid, in samenwerking met art. 3.8 lid 1 Wnb

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geef u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-03-003884). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geef u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige⁴, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁴ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Soortspecifiek

5. Van deze ontheffing mag pas gebruik worden gemaakt als het stroomschema beverprotocol is doorlopen, zie bijlage I bij dit besluit.
6. Er mag pas van deze ontheffing gebruik worden gemaakt, nadat de maatregelen zoals voorgeschreven in Deel II Uitvoering van het beverprotocol⁵ voor de waterschappen Rijn en IJssel en Vallei en Veluwe in de provincie Overijssel getroffen zijn.
7. De Waterschappen Rijn en IJssel en Vallei en Veluwe mogen de in deze ontheffing genoemde handelingen middels een machtiging uit laten voeren door derden.
8. De gebruiker van de ontheffing is verplicht een (digitale) kopie van de door de Waterschappen Rijn en IJssel en Vallei en Veluwe gewaarmerkte ontheffing, het beverprotocol waterschappen Rijn en IJssel en Vallei en Veluwe in de provincie Overijssel en de machtiging van de Waterschappen voor het gebruik van de ontheffing bij zich te hebben.
9. Van deze ontheffing kan slechts gebruik worden gemaakt binnen het werkgebied van het Waterschap Rijn en IJssel en Waterschap Vallei en Veluwe in de provincie Overijssel.
10. Wanneer er wordt overgegaan tot het doden of vangen van bevers moet hier een aparte ontheffing voor worden aangevraagd.
11. Het Waterschap Rijn en IJssel en het Waterschap Vallei en Veluwe houden bij welke activiteiten worden uitgevoerd onder de ontheffing. Deze gegevens moeten op verzoek overlegd worden aan de toezichthouder van de provincie Overijssel.

B.4 Overige zaken

12. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de bever.
13. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

⁵ Beverprotocol voor de waterschappen Rijn en IJssel en Vallei en Veluwe in de provincie Overijssel (september 2021).

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁶. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de volgende gemeenten gestuurd met het verzoek om advies:

- College van burgemeester en wethouders van Olst-Wijhe;
- College van burgemeester en wethouders van Deventer;
- College van burgemeester en wethouders van Rijssen-Holten;
- College van burgemeester en wethouders van Hof van Twente;
- College van burgemeester en wethouders van Haaksbergen;

Elke gemeente is twee weken de gelegenheid geboden om te reageren. Zij hebben van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming⁷ en (soms) de Regeling natuurbescherming⁸ zijn voor de toetsing relevant.

⁶ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

⁷ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

⁸ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017⁹ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁰ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

Door de waterschappen Rijn en IJssel en Vallei en Veluwe is er een ontheffing aangevraagd voor zowel het opzettelijk storen of verstoren van de bever en zijn leefomgeving, als het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bever.

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het waterschap Rijn en IJssel en waterschap Vallei en Veluwe vragen gezamenlijk een ontheffing aan voor vijf jaar voor het uitvoeren van ontheffing plichtige activiteiten. De activiteiten vinden plaats in het werkgebied van het waterschap Rijn en IJssel en het waterschap Vallei en Veluwe in de provincie Overijssel, conform bijlage II en bijlage III. De activiteiten houden verband met: een afgeknaagde boom, beverdam, burcht of hol in een watersysteem, waterkering, watertalud of bij een kunstwerk.

Bij de constatering van één van de bovenstaande activiteiten willen de waterschappen met behulp van een ontheffing op basis van een beverprotocol meteen kunnen starten met het herstellen van de waterkeringen, kaden en onderhoudspaden. Op deze wijze hoeft niet voor iedere constatering van een beveractiviteit zoals hierboven genoemd, een nieuwe ontheffingsaanvraag gedaan te worden. Met een ontheffing voor specifiek in het beverprotocol beschreven gevallen, kan meteen ingegrepen worden, omdat de proceduuretijd van een nieuwe ontheffing aanvraag niet afgewacht hoeft te worden. In het beverprotocol staat o.a. in welke gevallen er een ecooloog of beverdeskundige geraadpleegd moet worden.

C.2.2 Doel van het project

Het waterschap Rijn en IJssel en waterschap Vallei en Veluwe zijn verantwoordelijk voor de waterveiligheid. In dit beverprotocol is beschreven hoe de deelnemende waterbeheerders omgaan met bevers indien activiteiten van één of meerdere bevers een conflict veroorzaken met de primaire taken en verantwoordelijkheden van waterbeheerders. Als gevolg van dit conflict zullen de waterbeheerders bepaalde maatregelen nemen. De maatregelen zoals beschreven in dit beverprotocol zorgen dat ernstige gevolgen worden voorkomen.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor bevers van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen¹¹.

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 februari 2022 tot en met 31 januari 2027.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Beverprotocol voor de waterschappen Rijn en IJssel en Vallei en Veluwe in de provincie Overijssel, september 2021.

⁹ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁰ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹¹ Art. 3.5, vierde lid Wnb

- Beheergebieden waterschap Rijn en IJssel en waterschap Vallei en Veluwe, 2018.

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 17 september 2021 ontvangen. Er zijn geen aanvullende gegevens gevraagd of ontvangen.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken het kennisdocument van de bever bij onze toetsing.¹²

C.3.1.1 Gegevens over (dreigende schade)

De dreigende schade kan opgedeeld worden in drie categorieën:

- afgeknaagde boom, beverdam of burcht in watersystemen;
- hol of burcht in waterkering; en
- graverij in watertalud, bij wegen, bebouwing en kunstwerken.

Afgeknaagde boom, beverdam of burcht in watersystemen.

Het bouwen van dammen, burchten of om geknaagde bomen in de watergangen kan leiden tot verminderde water aan- en afvoer, afname van waterbergingscapaciteit, opstuwing van water. Dit kan leiden tot schade aan aanliggende percelen. Door opstuwing kan het achterliggende gebied overstromen. Hierdoor kan ernstige schade aan achterliggende eigendommen optreden (gewas, veehouderijen en bosgronden). Bij overstroming bestaat tevens risico op afkalving van ongebouwd eigendom en schade aan gebouwde eigendommen. Daarnaast is de openbare veiligheid in gevaar wanneer woningen en wegen worden getroffen.

De volgende schade kan optreden volgens de gebiedsbeheerder:

- ernstige schade aan bebouwing of aan infrastructurele werken of eigendommen;
- onomkeerbare schade aan natuur;
- droogteschade aan gewassen door opstuwing waardoor wateraanvoer gehinderd wordt of/en;
- verminderde werking van (riool-)overstorten waardoor de volksgezondheid in gevaar komt;
- verminderde drooglegging van aanliggende landbouwgronden die leidt tot ernstige gewasschade.

Hol of Burcht in waterkering.

Een hol of burcht in een waterkering ondermijnt de sterkte van de waterkering en vergroot het risico op dijkdoorbraak. Waterkeringen zijn nooit zodanig gedimensioneerd dat er ruimte is voor een beverhol of burcht zonder dat dit tot veiligheidsproblemen kan leiden. Bij dijkdoorbraak zal altijd ernstige schade aan achterliggende eigendommen optreden (gewas, veehouderijen en bosgronden). Bij dijkdoorbraak bestaat tevens het risico op afkalving van ongebouwd eigendom en schade aan gebouwde eigendommen. Daarnaast is bij dijkdoorbraak van een waterkering de openbare veiligheid in gevaar, wanneer veel woningen en wegen worden getroffen.

Graverij in watertalud, bij wegen, bebouwing en kunstwerken

Graverij en dammen kunnen bij bebouwing, wegen en kunstwerken ernstige schade of veiligheidsrisico's met zich meebrengen. Een hol of burcht in de oever van een watergang of in een (weg)talud brengt het risico met zich mee dat deze gaat verzakken bij betreden of berijden met risico voor de veiligheid tot gevolg.

¹² Bij12 (2017). Kennisdocument bever

In andere provincies met grote populaties bevers is gebleken dat de bever voor veel schade en overlast kan zorgen.¹³ Ook in de provincie Overijssel zijn al meerder schadegevallen bekend.¹⁴ Dreigende schade in de werkgebieden van de waterschappen Rijn en IJssel en Vallei in Veluwe achten wij daarom aannemelijk.

C.3.1.2 Alternatieven afweging en preventieve maatregelen

Het waterschap Rijn en IJssel en het waterschap Vallei en Veluwe hebben een beverprotocol opgesteld om schade die ontstaat door activiteiten van bevers te kunnen aanpakken.

De waterschappen hebben in het beverprotocol beschreven hoe zij willen optreden bij het ontstaan van schade. Deze activiteiten zijn allemaal toegespitst op het al aanwezig zijn van bevers en beververblijfplaatsen. Het is voor het waterschap lastig in te schatten waar de bever overlast gaat veroorzaken. Het preventief verjagen van bevers zal het risico op schade niet verminderen doch uitsluitend verplaatsen naar een andere locatie.

Per geval wordt bekeken of er sprake is van een acuut risico of een niet acuut risico. Vervolgens wordt bekeken welke maatregelen getroffen worden en in welke mate de verblijfplaatsen van bevers hierdoor worden gestoord, aan de hand van het stroomschema (zie Bijlage I). Wanneer er wordt overgegaan tot het doden of vangen van bevers moet hiervoor een aparte ontheffing worden aangevraagd.

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken.

C.3.1.3 Toetsing gunstige staat van instandhouding

Tijdens het uitvoeren van de activiteiten om de omgeving te beschermen worden er geen dieren gedood. Het is niet aannemelijk dat door het uitvoeren van de maatregelen het leefgebied van de bever wordt aangetast. Er wordt zorgvuldig gewerkt volgens het beverprotocol waarbij de bever niet wordt gestoord in zijn leefomgeving. In het beverprotocol staat ook genoemd dat er gekeken moet worden naar het omliggende leefgebied en of dit voldoende is om de bever niet nadelig te belasten. Er worden geen bevers gevangen of gedood.

De populatie bevers is in Nederland groeiende. De staat van instandhouding van de bever in Nederland wordt als duurzaam aangeduid, door de uitwisseling met populaties in buurlanden en de groei van de populatie. Dit is naar voren gekomen in het rapport "Status van de Bever in Nederland"¹⁵. Dit onderzoek is door Alterra uitgevoerd in opdracht van het voormalig ministerie van Economische Zaken. De IUCN/SCC Re-introduction Specialist Group heeft dit rapport beoordeeld. Cijfers van 2017-2019 van het NDFF en de zoogdiervereniging bevestigen dat beverpopulatie in Nederland blijft groeien.¹⁶

C.3.1.4 Toetsing gebruikte middelen en methoden

Afhankelijk van elke situatie moet worden afgewogen of de beveractiviteiten wel of niet acceptabel zijn. Voor de te nemen maatregelen geldt het Stroomschema Beverprotocol uit Bijlage I. Daarbij moet altijd worden begonnen met uitvoeren van de minst ingrijpende maatregel (ontmoedigen, technische maatregelen, verwijderen). Wanneer nodig wordt een ter zake kundig persoon ingeschakeld als begeleider bij het uitvoeren van de handelingen.¹⁷

¹³ Faunabeheereenheid Limburg (2017). Faunabeheerplan Bever 2017-2020. Provincie Limburg.

¹⁴ Drents Overijsselse Delta (2020). Waterschap graaft bevergangen op bij Deventer en Diepenveen. [Waterschap graaft bevergangen op bij Deventer en Diepenveen | Waterschap Drents Overijsselse Delta \(wdodelta.nl\)](https://www.wdodelta.nl/graaft-bevergangen-op-bij-Deventer-en-Diepenveen)

¹⁵ Jansman H., e.a., *Status Bever in Nederland, Kaders om te komen tot bevermanagement*, Alterra, 8 december 2016 (blz. 19)

¹⁶ Dijkstra, V. (2019, 7 november). Beverpopulatie blijft groeien. Zoogdiervereniging.

¹⁷ In het kader van de Wnb wordt onder een ter zake kundig persoon verstaan, iemand die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of

Afgeknaagde boom in watergang

- Een boom mag worden verwijderd, als deze geen onderdeel is van de functionele leefomgeving van de bever. Dat wil zeggen dat de boom geen hol of burcht faciliteert;
- Bij verwijdering wordt indien mogelijk de boom, inclusief de takken, op de oever in de nabije omgeving neergelegd. Zo behoudt de bever toegang tot zijn voedsel en kan (mogelijk) worden voorkomen dat de bever een nieuwe boom velt;
- Als het bomen van derden betreft, worden die op aanzegging van de medewerker waterbeheer in principe door de eigenaar verwijderd.

Beverdam of burcht in watersystemen

- Een ter zake kundige moet beoordelen of er sprake is van een functionele beverdam. Een niet functionele dam mag worden verwijderd. Bij een functionele dam moeten de volgende maatregelen worden getroffen.
- Als er niet direct schade te verwachten is ten gevolge van de dam, is het verstandig om deze te laten liggen. Gezien de kans op ernstige schade mag een dam in de bebouwde kom direct worden verwijderd.
- Bij directe schade moet eerst worden gepoogd de opstuwing te verhelpen, in eerste instantie met een drainagebuis of eventueel door de dam te verlagen.
- Als dat niet het gewenste resultaat heeft, kan de dam in zijn geheel worden verwijderd.
- Het is ook verstandig om te kijken of de noodzaak tot het bouwen van een dam kan worden weggenomen. Bijvoorbeeld door het winterpeil te verhogen of het water bij de toegang tot het hol of de burcht te verdiepen.
- Als de bever voor een derde keer een dam gaat herbouwen, worden opgeschaald naar vangen en verplaatsen of vangen en doden. Hier moet apart een ontheffing voor worden aangevraagd.

Graverij in watertalud, bij wegen, bebouwing en kunstwerken

Graverij in een waterkering, (weg)talud of bij een kunstwerk kan zorgen voor een acuut veiligheidsrisico. Met hoogwater kunnen er na afweging noodmaatregelen worden getroffen om verzwakking te voorkomen en te herstellen. Wanneer het hoogwater is gezakt kan er definitief herstel plaats vinden.

In het hoogwaterseizoen of tijdens hoogwater worden keringen intensiever gecontroleerd op graverij. Bij geconstateerde graverij in waterkeringen wordt de medewerker dijkbeheer ingeschakeld en worden onmiddellijke (nood)maatregelen getroffen om verdere graverij te stoppen en de verzwakking te herstellen. Hierbij wordt altijd een ter zake kundig persoon betrokken. De werkwijze is als volgt:

- Controleren of er geen bevers meer aanwezig zijn in de aangetroffen graverij.
- Eventueel aanwezige bever(s) worden verjaagd.
- Vervolgens kan als noodmaatregel het gat of de gaten worden opgevuld met zwelklei korrels.
- Definitief herstel vindt plaats nadat het hoogwater gezakt is.

Buiten hoogwaterseizoen inspecteren de medewerkers dijkbeheer van het waterschap periodiek de primaire waterkering, de muskusrattenbestrijders controleren de bevergevoelige taluds minimaal 4 keer per jaar. Bij het ontdekken van een hol of burcht in een waterkering of oever wordt afstemming gezocht tussen de medewerker dijkbeheer en een ter zake kundig persoon. Indien de afweging is gemaakt dat er ingegrepen moet worden, worden de volgende stappen doorlopen:

- Bij ijsgang mogen geen burchten worden verwijderd als niet zeker is dat een alternatieve verblijfplaats beschikbaar is.

-
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

- Eerst controleert een ter zake kundig persoon op de aanwezigheid van bevers. De ingang of ingangen worden grotendeels dichtgezet met grond of versperd met takken. De grond wordt niet aangestampt of verdicht, er moet altijd lucht in de verblijfplaats kunnen komen;
- Wanneer ingangen zijn dichtgezet, wordt er dagelijks op graaf- of vraatactiviteiten gecontroleerd. Is een ingang weer open gemaakt, dan wordt het dichtzetten herhaald. Worden er geen graaf- of vraatactiviteiten meer gesignaleerd, dan wordt de inspectie nog minimaal drie dagen voortgezet.
- Pas als de dichtgezette ingang drie dagen achtereen niet meer is open gemaakt, kan ervan uit worden gegaan dat er geen bever meer in het hol of burcht aanwezig is;
- Indien het aannemelijk is dat de bever niet meer aanwezig is, wordt het gehele gangenstelsel zorgvuldig blootgelegd. Indien blijkt dat er toch nog een bever aanwezig is, dan krijgt deze de mogelijkheid om naar het water te vluchten, waarna het geheel wordt opgevuld met grond.
- Indien mogelijk wordt een structurele maatregel genomen om terugkomst van de bever te voorkomen. Dit is ter beoordeling aan de medewerker waterbeheer en een ter zake kundig persoon.
- De locatie wordt regelmatig gecontroleerd op mogelijke nieuwe graafwerkzaamheden van de bever.
- Als de bever in een aaneengesloten periode, na twee keer verwijderen van het hol of burcht weer gaat herbouwen, kan worden opgeschaald naar vangen en verplaatsen of vangen en doden. Voor het vangen en doden van bevers moet apart een ontheffing worden aangevraagd. Voordat tot deze maatregel besloten wordt, zal advies ingewonnen worden bij een externe deskundige om te beoordelen of alle redelijkerwijs uit te voeren maatregelen goed zijn afgewogen

Uit het beverprotocol van de waterschappen volgt welke maatregelen worden genomen om de gevolgen voor de bever te minimaliseren. Door te handelen aan de hand van het stroomschema en de voorgenomen methoden en maatregelen komt de staat van instandhouding van de bever niet in gevaar.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen handelingen zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van:

- de volksgezondheid of de openbare veiligheid

Graverij, de aanleg van hopen in de kernzone van waterkeringen en kades, inclusief de beschermingszone aan de rivier- en landzijde, verzwakt de kering en vormt daarmee een veiligheidsrisico. Graverij en dammen kunnen bij bebouwing, wegen en kunstwerken schade of veiligheidsrisico's met zich meebrengen. Een hol of burcht in de oever van een watergang of in een (weg)talud brengt het risico met zich mee dat deze gaat verzakken bij betreden of berijden met risico voor de veiligheid tot gevolg. Graverij in de waterkeringen verzwakt de kering en zorgt ervoor dat deze niet meer aan de (wettelijke) veiligheidsnormen voldoet. De kans op overstromingen van het achterland, met o.a. bedrijven en woningen, neemt hierdoor toe. Graverij in waterkeringen is daarmee een risico voor de openbare veiligheid.

- de voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen

De aanwezigheid van dammen kan leiden tot opstuwning, verminderde aan- en afvoer van water, afname van de waterbergingscapaciteit en schade aan gewassen op aangrenzende percelen. Bij overstromingen kunnen menselijke slachtoffers vallen, grote economische schade optreden en/of ernstige schade optreden door uitval van vitale en kwetsbare infrastructuur met nationaal belang. Dit alles kan tevens leiden tot hoge maatschappelijke kosten en maatschappelijke ontwrichting. In het Beverprotocol worden verschillende praktijkgevallen uit Overijssel weergegeven die hebben gezorgd voor dergelijke schade.¹⁸

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

¹⁸ Beverprotocol voor de waterschappen Rijn en IJssel en Vallei en Veluwe in de provincie Overijssel (2021). Hfd. 1.5. Blz. 9-11.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁹ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁰. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

¹⁹ Art. 1.10, derde lid Wnb

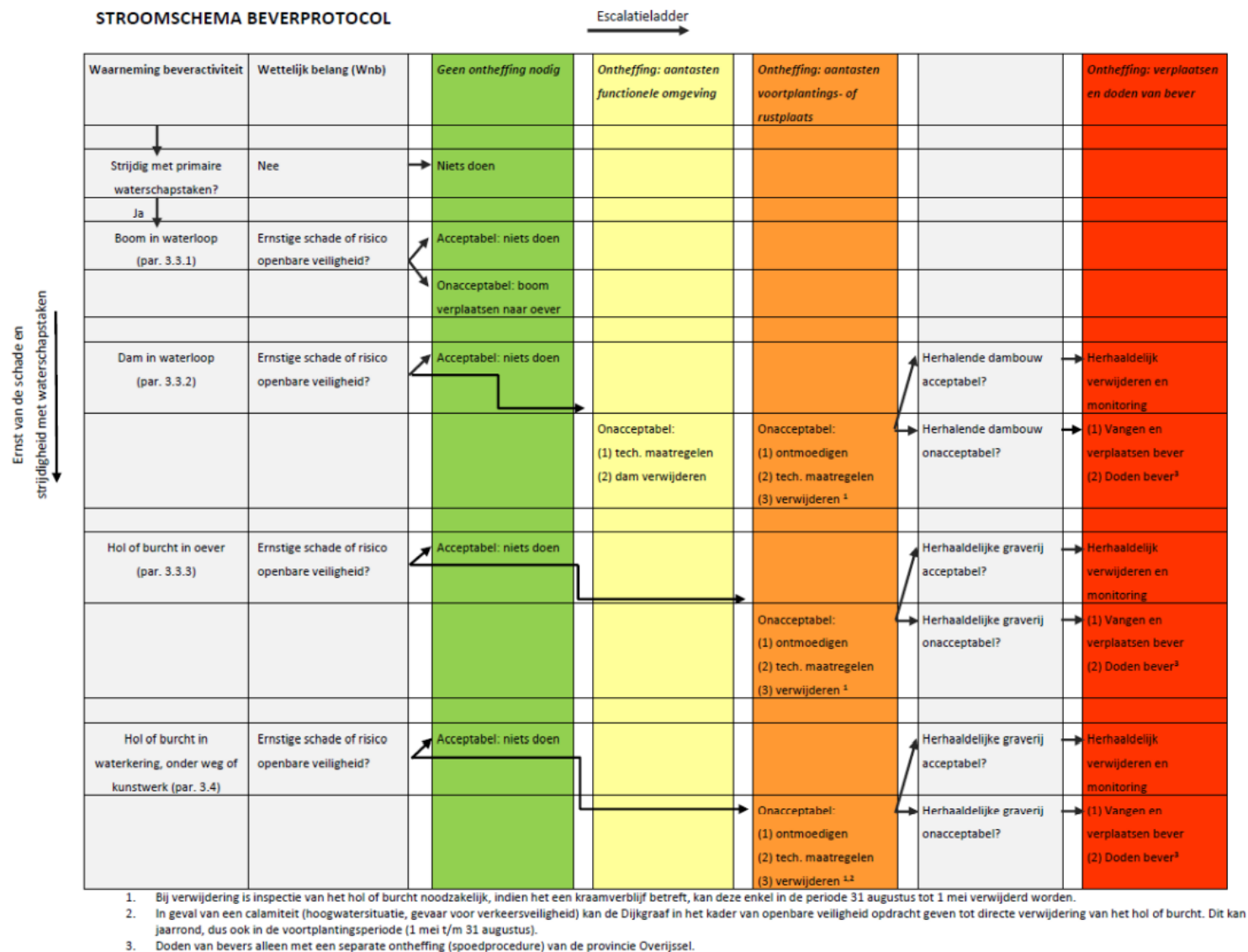
²⁰ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D. SLOTCONCLUSIE

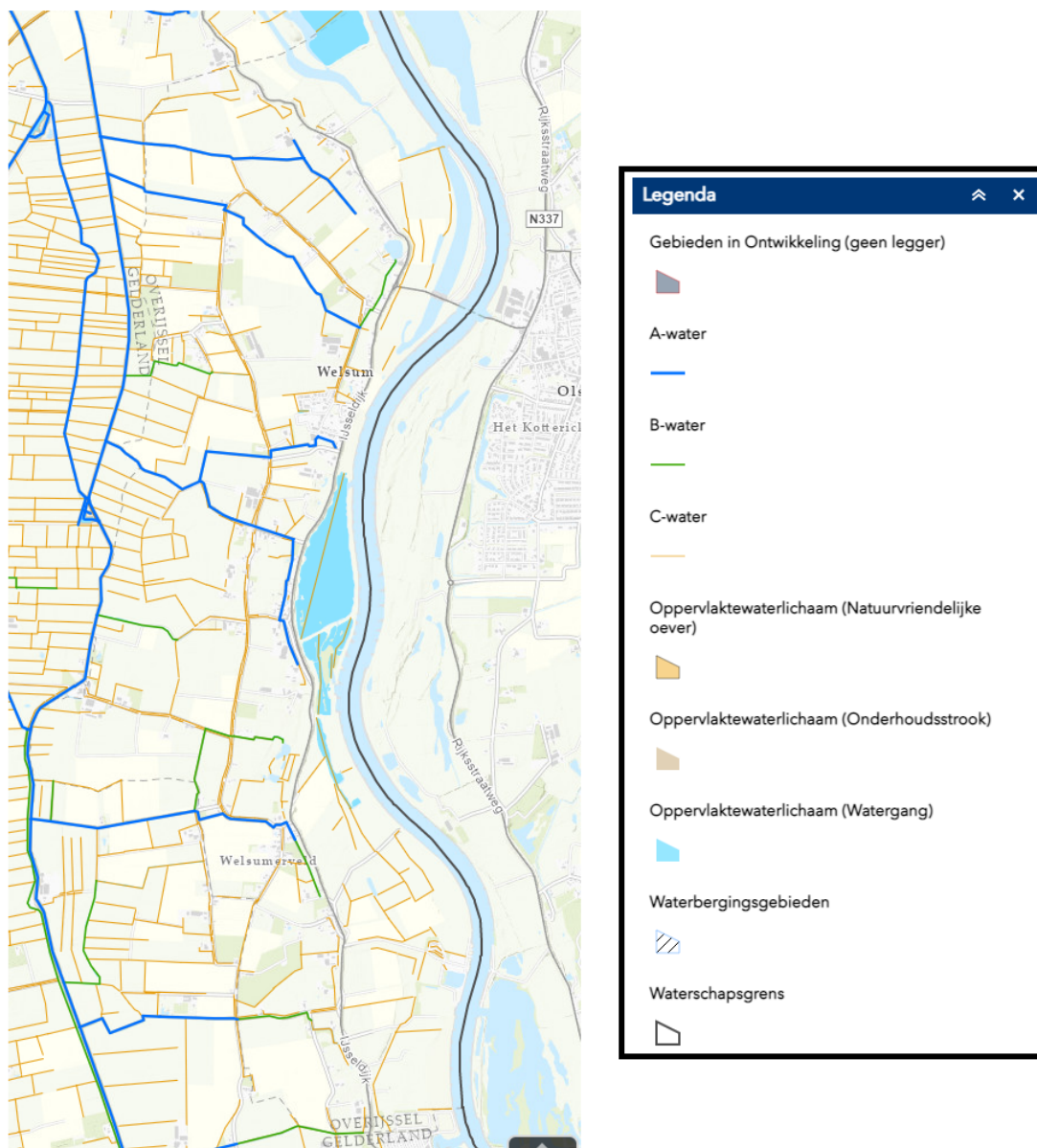
De ontheffing van de verbodsbepaling voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen door het waterschap Rijn en IJssel en het waterschap Vallei en Veluwe, op het grondgebied van de waterschappen in Overijssel, kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de bever in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

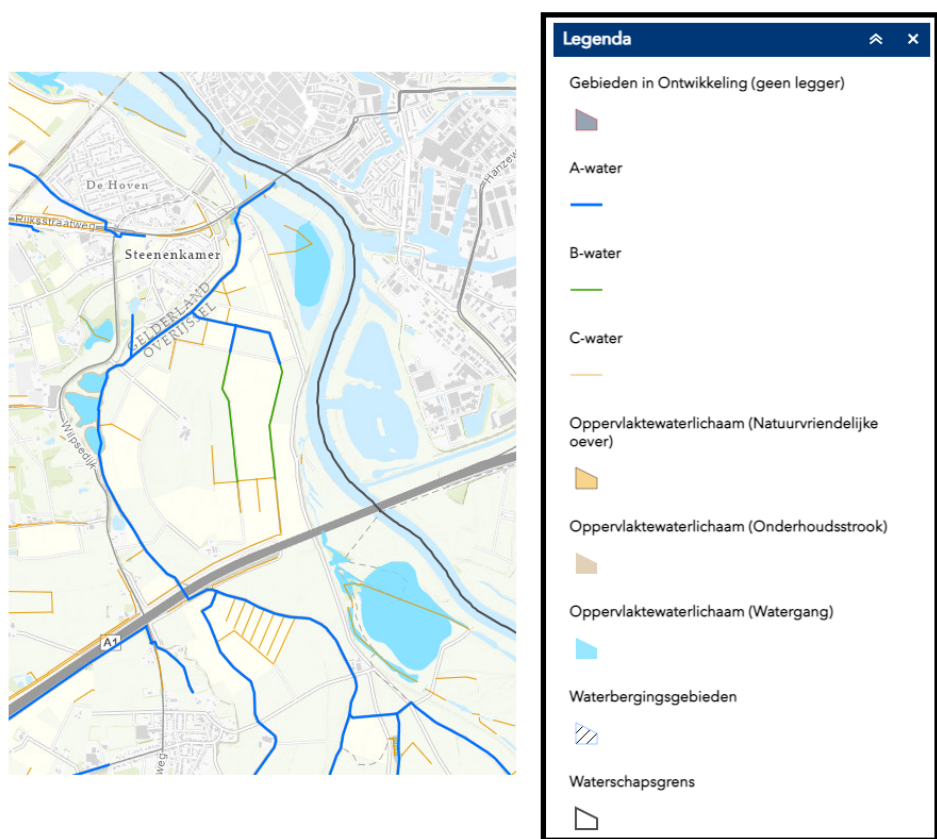
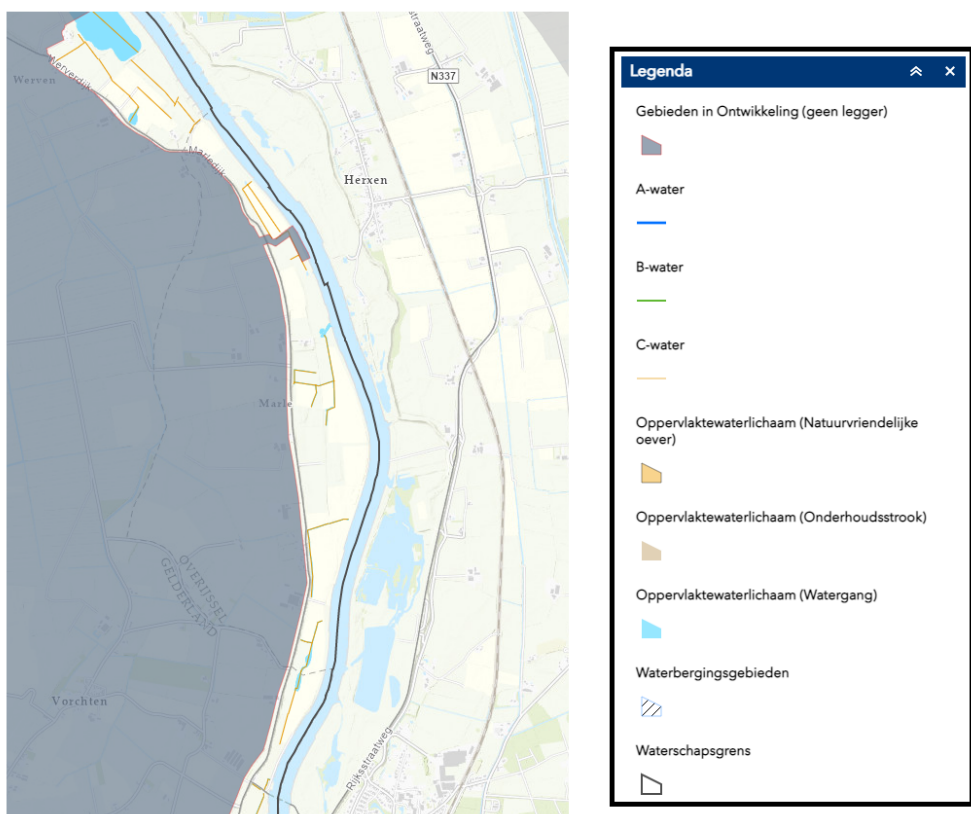
Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijk belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

Bijlage I; Stroomschema beverprotocol

Bijlage II; beheergebieden waterschap Vallei en Veluwe in Overijssel

Bijlage III; beheergebieden waterschap Rijn en IJssel in Overijssel

